

„Северен поток” - големият сблъсък на интереси

От този брой списание ПИК стартира една, надяваме се, интересна поредица, в която ще се опитаме да ви разкажем за множеството проекти за изграждане на нефто- и газопроводи. Ще разгледаме техните инициатори, участници, капацитета, който е заложен, икономическите последиствия, които ще се акумулират във времето. Първият проект, който ще представим на вашето внимание, е „Северен поток”.

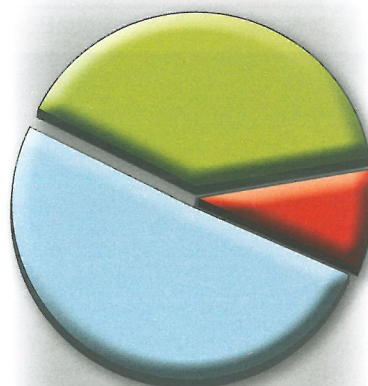
Ваня Хаджиева,
доктор по икономика

Експертна прогноза за ръст в консумацията на газ в Европа до 2015 г. на Балканската и черноморска петролна асоциация беше основната причина за раждането на проекта на Москва „Северен поток”.

Предвижда се капацитетът на „Северен поток” да е по-голям от този на „Южен поток” - с около 25 млрд. куб. м, а стойността на двата проекта е около 10 млрд. USD. Проектът „Северен поток” предвижда обем на доставките до 55 млрд. куб. м.

„Северен поток” ще доставя газ от Русия по дъното на Балтийско море до Северна Германия и евентуално до Полша. Вече е построена наземната част от газопровода, като Русия и Германия планират тя да влезе в експлоатация още това лято. Сроковете за целия проект са край на строителството през 2010 г., тестване една година и начало на експлоатация към 2012 г.

Дялово разпределение
на участниците
в проекта „Северен поток”

■ Русия, „Газпромекспорт” - 51%
■ Германия, E.ON и BASF AG - 40%
■ Холандия, Gasunie - 9%

Пречките пред проекта са от страна на Естония, която отказва своята подкрепа трасето да мине през нейна територия заради очаквани екологични вреди.

месец в три цени

→ Позиции

Балтийските страни и Полша още при първоначалното обявяване на проекта „Северен поток“ предупреждават, че той ще позволи на Русия да оказва допълнителен политически и икономически натиск върху страните от региона, като им прекъсва доставките на газ и ги пренасочва през новото трасе.

Призив

В своята съпротива Естония официално призова всички страни от ЕС, граничещи с Балтийско море, да не подкрепят строителството на газопровода, като

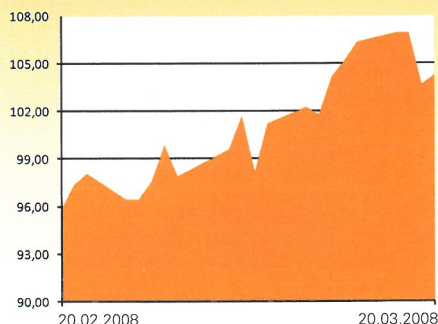
вместо това обмислят възможността за наземен маршрут. Талин дори предложи трасето да се премести на север към финландски териториални води. Тази категорично изразена позиция вече носи негативи за правителството в Талин. Бюджетът на Естония понася загуби в размер на 400 млн. USD, което се равнява на 3% от БВП на страната. От 2005 г. Естония плаща близо три пъти по-скъп газ от 260 USD за 1000 куб. м, колкото и Германия, която е по-далеч от Русия.

Финландия няма да приеме газопровода „Северен поток“ в териториалните си води. Причината са високите рискове за околната среда. Реакцията на Финландия

не е първата пречка пред изграждането на проекта. „Северен поток“ вече лобира безрезултатно пред Естония за използване на морската икономическа зона на страната, но получи категоричен отказ. Министерството на околната среда на Финландия обсъжда възможността „Северен поток“ да премине на юг от о. Готланд вместо, както иска Русия, на север. Директорът на консултантската компания „Ийст юропиън газ анализис“ Михаил Корчемкин посочва, че „Северен поток“ ще трябва да плаща транзитни такси, които обаче ще бъдат все пак по-малки от тези за трасетата, минаващи по сушата.

Дания в унисон с Финландия

Движение при цените на петрола сорт „Брент“ за периода 20 февруари - 20 март 2008 г. в USD/барел

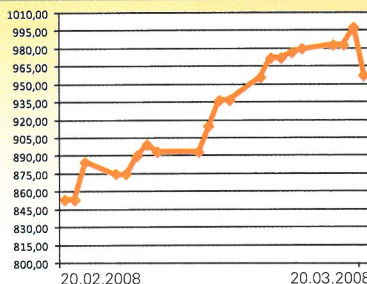
През третата десетдневка на февруари цените, на които се сключваха сделки на Лондонската борса, не успяха да прехвърлят психологическия праг от 100 USD/барел. Най-ниската регистрирана цена е 95.70 USD/барел, а най-високата - 99.80 USD/барел.

Март започна с „летящ старт“, като още през първата работна седмица - на 5 март, сделки се сключваха вече на 101.63 USD/барел. В следващия работен ден се регистрира спад до 98.08 USD/барел. Това е и най-ниската цена за сделки с петрол през март. За съжаление на всички нас, потребителите на петролни продукти, цените, на които се сключват сделките за „черното злато“ на световните борсови пазари, трайно се стабилизират на позиции над 100 USD/барел. Максималният пик беше на 17 и 18 март, когато сделки се сключваха на нива от 106.84 USD/барел. В последния ден от анализирания период цената намалее до 104.19 USD/барел.

Движение при цените на газьола за периода 20 февруари - 20 март 2008 г. в USD/тон

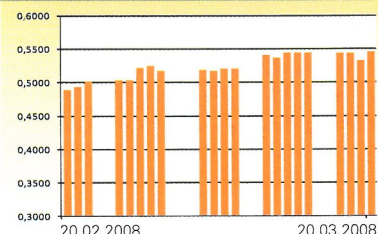
В края на февруари беше регистрирано двуетапно поскъпване на цената на газьола на борсата в Лондон. През последната десетдневка на месеца търговията стартира от 853.50 USD/тон, последва първи ценови пик от 885 USD/тон и втори при 899.5 USD/тон.

В началото на март търговията с газьол стартира от 893.75 USD/тон, което е и най-ниското регистрирано в рамките на месеца равнище. Както и през трета-

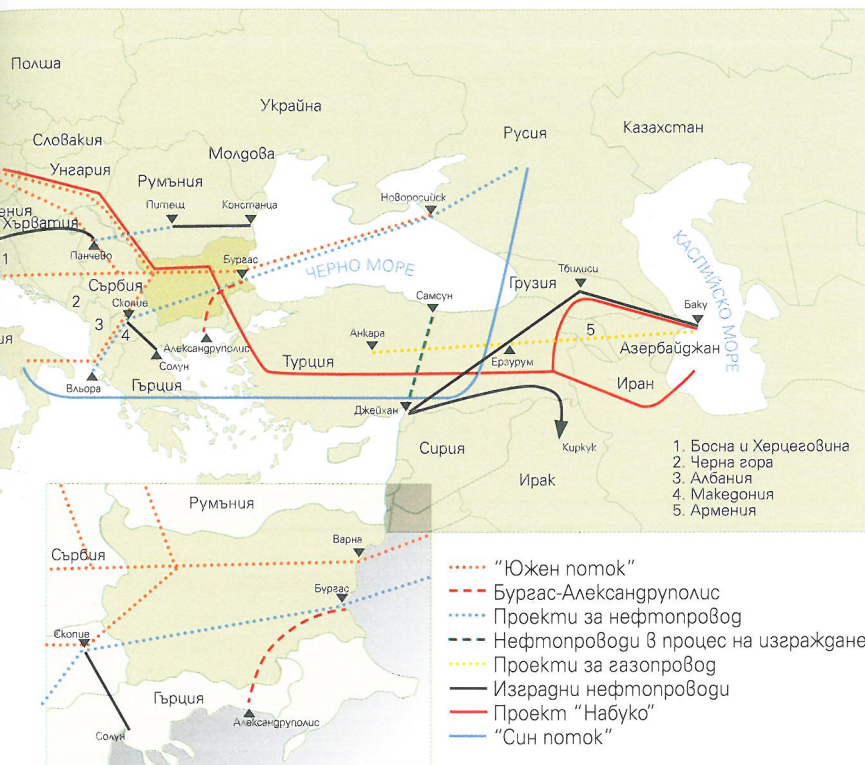
та десетдневка на февруари, така и през март цените на газьола се повишиха на два етапа. Първият ценови пик бе регистриран на 6 и 7 март - 937 USD/тон, а вторият на 19 март - 997.75 USD/тон. Последният работен ден от анализирания период зададе низходяща ценова тенденция, но дали тя е епизодична, или ще се задълбочи, предстои да разберем.

Движение при цените на природния газ за периода 20 февруари - 20 март 2008 г. в GBP/куб. м

Крайт на февруари може да се приеме за сравнително спокоен по отношение на борсовите цени на природния газ. Десетдневката започна от 0.4885 GBP/куб. м, за да достигне 0.5245 GBP/куб. м на 28 февруари.

През първата седмица на март сделки се сключваха на ниво 0.5200 GBP/куб. м. Втората започна от ниво 0.5410 GBP/куб. м. Тази цена се запази до 19 март, когато беше отчетено леко понижение - 0.5315 GBP/куб. м. В рамките на последния работен ден от анализирания период природният газ възвърна позициите си, достигайки 0.5445 GBP/куб. м. Дали ще се запази възходящата тенденция, предстои да видим.

изрази своите резерви по отношение на новото газово трасе, поставяйки акцента върху запазването на екологичното разнообразие и равновесие в региона.

Конкурентите

Различните анализатори на пазара на енергийни суровини са единодушни, че и след няколко години Русия ще остане най-големият износител на синьо гориво за Европа. Въпросът е дали е възможно на Стария континент да започнат да стигат доставките и от другите производители - Казахстан, Туркменистан, Азербайджан, Иран. И дали е възможно този пренос да не се осъществява монополно по руски трасета.

Алтернатива

Варшава предлага алтернатива на руско-германския проект „Северен поток“, предвижда се алтернативното трасе да преминава през Прибалтика, Полша и Германия. Маршрутът вече е съгласуван с Литва, Латвия и

Естония и е получил тяхната подкрепа.

Предимства на алтернативното трасе

Едно от предимствата на новото трасе според полската страна е възможността за прякото влизане на тръбата от Русия в ЕС, а не през „буферни“

държави като Украйна или Беларус, където освен оскъпяването от такси е възможно да има и несанкционирано отклоняване на транзитен газ.

Друго от предимствата на алтернативния проект е в чисто финансов план - изграждането на трасето по суша е много по-евтино от полагането на тръба по дъното на Балтийско море.

Междувременно еврокомисарят за околната среда Ставрос Димас заяви пред Европарламента, че Брюксел ще направи сериозен анализ на опасностите за региона, породени от „Северен поток“.

Вероятността да се случи

Според Валерий Несторов, анализатор на пазара на петролни продукти от „Тройка диалог“, полският вариант може да има шанс единствено ако балтийската тръба се сблъска с непреодолими политически и бизнес препятствия. Кремъл неколкостранно отхвърля предишни оферти на Варшава за разклонение на тръбата „Ямал - Европа“, което да прекосява Беларус, припомня в. „Ведомости“.

ПРАВЕН СВЯТ

Най-доброто в областта на правото

Търсете списанието в книжарниците на „Сиела“
В университетите и по репове в цялата страна
Можете да се абонирате на адрес: www.legalworld.bg

